מי איכא מידי דאגן לא מציגן למעבד ושלוחי

דידן מצו עבדי הכי קאמרי ליה משביעין

אנו' עליך על דעתינו ועל דעת בית דין:

הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין וכו':

הוא פורש ובוכה "שחשרוהו צדוקי והם

פורשין ובוכין ⁶דא"ר יהושע בן לוי כל החושד בכשרים לוקה בגופו וכל כך למה

שלא יתקן מבחוץ ויכנים כדרך שהצדוקין 🕫

עושין ת"ר מעשה בצדוקי אחד שהתקין

מבחוץ והכנים ביציאתו היה שמח שמחה

גדולה פגע בו אביו אמר לו בני אף על פי

שצדוקין אנו מתיראין אנו מן הפרושים אמר

לו כל ימי הייתי מצמער על המקרא הזה יכי

בענז אראה על הכפורת אמרתי מתי יבוא

לידי ואקיימנו עכשיו שבא לידי לא אקיימנו

אמרו לא היו ימים מועטין עד שמת והוטל

באשפה והיו תולעין יוצאין מחוממו ויש אומרים ביציאתו ניגף דתני רבי חייא כמין

קול נשמע בעזרה שבא מלאך וחבטו על

פניו ונכנסו אחיו הכהנים ומצאו ככף רגל

עגל בין כתפיו שנאמר יורגליהם רגל ישרה

וכף רגליהם ככף רגל עגל: א"ר זכריה בן

קבומל וכו': מתני ליה רב חנן בר רבא

לחייא בר רב קמיה דרב א"ר זכריה בן

קפוטל ומחוי ליה רב בידיה קבוטל ונימא

ליה מימר ק"ש הוה קרי וכי האי גווגא מי

שרי והא"ר יצחק בר שמואל בר מרתא

בהקורא את שמע לא ירמוז בעיניו ולא יקרוץ

בשפתותיו ולא יורה באצבעותיו ותניא רבי

אלעזר חסמא אומר הקורא את שמע ומרמז

בעיניו ומקרץ בשפתותיו ומראה באצבעו

עליו הכתוב אומר נולא אותי קראת יעקב

לא קשיא ייהא בפרק ראשון הא בפרק שני

ת"ר יודברת בם סבם ולא בתפלה ודברת בם

בם יש לך רשות לדבר ולא בדברים אחרים

רבי אחא אומר ודברת בם עשה אותן קבע

נג.], ג) [תוספתא פ"א], ד) ברכות טו., ד) [עי"

בערוך ערך גם פיי על סוגיא זון, ו) סוכה כח., 1) [ע" תוס' מנחות לה: ד"ה וכמה כו'ן,

קמגן, ט) ווע"ע תוס' ב"ק

פו: ד"ה ביישו ותום' ב"מ

קידושין כג: ד"ה דאמרן,

ל) [עי' תוס' ברכות יג. ד"ה ובאמלע],

תורה אור השלם

ו. וַיֹּאמֵר יִיַ אַל מֹשֵׁה ו. וַיּאבֶּוּ יְיָ אֶל נוּשְּוּז דַּבֵּר אֶל אַהְרֹן אָחִיקּ וְאַל יָבא בְכָל עֵת אֶל הַּקֹּדֶשׁ

מָבֵּית לַפְּרֹכֶת אֶל פְנֵי הַבָּפַּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרן

ולא ימות כי בענן אראה

ייקרא טז ב ויקרא טז ב ריקליהֶם רֶגֶל יְשְׁרָה.

ַרָּהְיִבְּיֶהֶ נְיֶבּ נְיֶבּ רְּבְּנְּ וְכַּףְ רַגְּלֵיהֶם בְּכַףְ רֶגֶל עֵגֶל וְנִצְצִים בְּעֵין נְחשֶׁת קָלָל: יחזקאל א ז

יין. זולא אתי קראת יעקב

4. וְשִׁנַנְתָּם לְבָנֶיךְ וְדִבַּרְתָ

ּבָם בְּשִׁבְתְּךְ נְּבְשָׁכְבְּּךְ וּבְלֶכְתִּךְ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּּךְ וֹבְלֶכְתִּךְ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּּךְ

וּבְקוּמֶף: דברים וּ ז 5. כָּל הַדְּבָרִים יְגַעִים לֹא יוּבַל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא

תשְׁבָּע עִין לְרְאוֹת וְלֹא תשְׁבָּע עִין לְרְאוֹת וְלֹא

תִּמְלֵא אֹזֶן מִשְׁמֹעֵ: תִּמְלֵא אֹזֶן מִשְׁמֹעֵ: קהלת א ח שיר הַמַּעֲלוֹת 6.

לשלמה אם יי לא יבנה

בִית שְׁוְא עָמְלוּ בּוֹנְיוּ בּוֹ אָם יִיָּ לֹא יִשְׁמָר עִיר שְׁוְא שָׁקַד שׁוֹמֵר: שָׁקָד שׁוֹמֵר:

תהלים קכז א

ישעיהו מג כב

בִּי יָגַעְתָּ בִּי יִשְׂרָאֵל:

על הכפרת:

ה) ופרשת ואתחנן

קב א מיי׳ פ״א מהל׳ עבודת יוה״כ הלכה

הג ב מיי פ"ב מהלכות ק"ב ב תייי פיינ מהנכות ק"ש הלכה ח טור ש"ע א"ח סי' סג סעיף ו: קד ג מיי' פ"ב מהלכות דעות הלכה ד ומג"א סי׳ קנו רמ״א בי״ד סי׳ רמו מעיף כה: קה ד מיי' פ"א מהל' עבודת יוה"כ הלכה

רבינו חננאל ואוקימנא משביעין אנו אותך על דעתנו ועל אוון על דעוננו ועל דעת ב״ד. אבל שלוחינו לא דכהני שלוחי דרחמנא אינון ולא שלוחי דידן. הוא פורש ובוכה שחשדוהו צדוקי. והן בוכין שכל החושד בכשרים לוקה בגופו. וכל כך למה, שלא יתן את הפטורת על המחחה שדורשין כי בענן אראה על הכפורת. כלומר צריד . הקטורת [מבחוץ ו]מכניס בבית קודשי הקדשים והענן כבר עלה. הקדשים והענן כבר עלה. מעשה בצדוקי אחד כהן גדול שעשה כך, ובא מלאך וחבטו על פניו ונכנסו הכהנים [ומצאר] מכה כמין כף רגל עגל בין כתפיו, כדכתיב ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל. אם היה . חכם דורש ואם לאו תלמ׳ ירושלמי אעפ״כ היו קורין לפניו המקרא הזה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, אם ה׳ לא ישמר טיר שוא וגו׳. שטעמן מפיג את השינה. הוה מתני רב חגן לחייא כו'. כלומר היה מלמדו המשנה ושונה א' זכריה בן . הפוטר. והיה רב מתפלל קפוטו. והיה דב מתפלל וקורא קריאת שמע ולא היה יכול לומר לו (כמו) . כי טעיתה והיה מראה קבוטר הוא. ו**אקשינן** וכי שרי לקורא ק״ש למעבד הכי. והתניא ר׳ אלעזר חסמא אומר הקורא ק״ש אפילו מלך שואל בשלומו לא ישיבנו ומרמז בעיניו [ומקרץ] בשפתיו ומורה באצבעו עליו הכתוב אומר ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל. ופרקינן כי תניא ההיא בפרק ראשון . שהוא משמע עד והיה שווה משמע עו ווייו אם שמוע, ורב כי עבד בפרק שני עבד. ת״ר ודברת כם כם ולא בתפלה בקול (ולא) [אלא] בלחש. כם יש לך רשות לדכר ולפסוק מז התלמוד ולא קבע. אמר רב המפסיק י בעת שקורא בתלמוד ושח שנאמר ודברת בם. בם יש לך להפסיק ולקרות ק״ש ולא בדברים אחרים. **רב אחא** אמר עובר בלאו שנאמר כל הדברים יגעים טנאמו כי יוובו ב גכם לא יוכל איש לדבר. פי׳ צרדה, צרת גודל. עמוד והפג על הרצפה. א״ר יצחק על חדת. ומעסיקין אותו עד זמן שחיטה.

י"ל דלא בטי למיפשט מדברי אמוראים אלא ממתני׳ וברייתא וכי האי גוונא ל"ל אהא דמיבעיא לן בפ"ק דב"מ (יו: ושם) ובפ' הכותב (כתובות פט:) אי אלמנה מן האירוסין אית לה כתובה ולא איפשיטא אע"ג דבכמה דוכתי בש"ס משמע בפרק נערה (שם מד. ושם) ובפרק האומר (קדושין דף סה. ושם) דאית לה כתובה כמו שהוכיח שם ר"י אלא לא בעי למיפשט אלא ממתני׳ וברייתאש ולי נראה דלעולם פשיטא ליה מדרב הונא בריה דרב יהושע דשלוחי דרחמנא נינהו דאי ס"ד שלוחי דידן דווקא נינהו ולא שלוחי דרחמנא כלל מי איכא מידי כו' והתם מיבעיא ליה אי שלוחי דידן קלת דהוו להו שלוחי דרחמנא ושלוחי דידן או שלוחי דרחמנא דווקא והא לא מצי למיפשט מדרב הונא דאפילו אי שלוחי דידן נמי הוו מקרבי אע"ג דאנן לא מלינן למיעבד כיון דאף שלוחי דרחמנא נינהו ומילתא דרב הונא בריה דרב יהושע דאמר [לאו] שלוחי דידן נינהו לא נפקא מיניה מידי לענין מודר הנאה דבין אי שלוחי דידן דווקא נינהו בין אי שלוחי דרחמנא נמי נינהו אסור במודר הנאה דקא מהני ליה אלא נראה דנפקא מינה אי אמר בעל הקרבן לא בעינא דלקרביה [כהן] שבאותו משמר אלא כהן אחר אי אמרינן שלוחי דידן דווקא הא אמר לא בעינא ולא נקריב ליה כהן שבאותו משמר בעל כרחו ואי אמרינן שלוחי דרחמנא נינהו נהי נמי דמפרשינן אף שלוחי דרחמנא נינהו עיקרם שלוחי דרחמנא נינהו ולאו כל כמיניה לעכב על ידם שלא יקריבוהו כהני משמרי): בם ולא בתפלח. נראה לי סבם שואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד ולא בתפלה דאמרינן (ברכות דף ל:)

בין היכא מידי דאנן לא מצינן למעבד בו'. תימה דנפרק אין נין

נינהו או שלוחי דידן נינהו וקאמר ת"ש ת"ש טובא התם ולבסוף

לא איפשיטא ואמאי לא פשיט לה מדרב הונא בריה דרב יהושע דהכא

המודר (נדרים דף לה:) מיבעיא לן הני כהני שלוחי דרחמנא

: אפי׳ נחש כרוך על עקיבו לא יפסיק ואל תעשם עראי אמר רבא יהשח שיחת חולין עובר בעשה שנאמר ודברת בם בם אהיכא ולא בדברים אחרים רב אחא בר יעקב אמר עובר בלאו שנאמר כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר: בותני׳ יבקש להתנמנם פרחי כהונה מכין לפניו באצבע "צרדא ואומרים לו אישי כ"ג עמוד והפג אחת על הרצפה ומעסיקין אותו עד שיגיע זמן השחימה: **גמ'** מאי צרדא אמר רב יהודה צרתָה דדא מאי היא גודל מְחוּי רב הוגא ואזל קלא בכולי בִּי רב:

ואומרים לו אישי כ"ג הפג אחת על הרצפה וכו': אמר רב יצחק על חדת מאי היא אמרי ליה אחוי קידה: ומעסיקין אותו עד שְיגיע זמן שחימה (וכו'): תנא לא היו מעסיקין אותו לא בנבל ולא בכנור אלא בפה ומה היו אומרין אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו מיקירי ירושלים לא היו ישנין כל הלילה כדי שישמע כ"ג קול הברה ולא תהא שינה חומפתו תניא אבא שאול אמר אף בגבולין היו עושין כן זכר למקדש אלא שהיו חוטאין אמר אביי ואיתימא ר"נ בר יצחק תרגומא נהרדעא דא"ל אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא אמריתו אמאי לא אתי משיח והא האידנא יומא דכיפורי הוא ואבעול כמה בתולתא בנהרדעא אמר ליה הקב"ה מאי אמר אמר ליה

לפתח שאם אינה רלויה אין טורחך עולה לכלום: שוא עמלו בוניו בו. בחנם יגעים בבנין שלא יחקיים: מיקירי ירושלים. מחשובי ירושלים עושין כך שלא היו ישנים: אלא שהיו חוטאין. משחקין אנשים ונשים יחד ובאין לעבירה: סרגומא. להאי בגבולים היכא היו חוטאין בנהרדעא:

הכי קאמרי ליה. האי דקאמרי ליה אתה שלוחנו לאו בעבודה קאמרי ליה אלא לענין קבלת שבועה כלומר לא לפי מחשבה שבלבך אם באת להערים בקבלת השבועה אנו משביעין אותך לפי דעתינו ודעת ב"ד: שהשדוהו (ה) לדוקי. לתקן הקטורת ולתת חותה על מחתת

האש בהיכל ולהכניסה אחרי כן לבית דכתיב (שמות ד) הן לא יאמינו לי וגו' כך למה. השבועה הואת למה: שלא יתקן. הקטורת מלא חפנים הניתנת על האש וגו': מבחוץ. בהיכל היו שהוא ראשון לאברים ליכנס לבית לפי ירמוז יקרון יורה כולן לשון חחד באלבעותיו: בפרק ראשון. לריך בו לך (כ) להשמיע מה שאתה מוליא שנאמר (ש״ה ה) וקולה לה ישמע כך מלאתי בשאלתות דרב אחאי גאון ש: בס. בדברי תורה: ולא בדברים אחרים. שיחת הילדים וקלות ראש: לה יוכל היש לדבר. חין לו רשות: בותבי' הלבע לרדה. מפרש בגמ': והפג. טייל להפיג שינה מעיניך עמוד והפג אחת שחוק לנו פעם אחת על הרופה להפיג שינתך ובגמרא מפרש מאי היא: בהפיגותם אומו. ומעסיקין ובטיוליהס שלא יישן עד שמגיע זמן שחיטת תמיד של שחרית שהוא בהחיר המזרח: גמ' לרסה דדח. לרתה של זו אלבע (ג) תהי לרה לזו ומאי היא זו גודל באלבע הסמוכה לגודל היה מחברו לאגודל

קדשי הקדשים שכן אומרים הלדוקים כדלקמן: החושד בכשרים לוקה בגופו. וכתיב והנה ידו מצורעת כשלג: וכל ביה"כ על המחתה כדכתיב (ויקרא טו) ומלא חפניו וגו' ונתן את הקטורת נותנין אותה לדוקין על האש ואח״כ מכניסין שהיו דורשין אל יבא כי אם בענן כי בענן אראה (שם) וכתיב ברישא דקרא ואל יבא בכל עת אל הקדש ומשמע כי בענן עשן הקטרת יבא ואז אראה על הכפורת: מחוטמו. שהוא בולט לפניו כדאמר נמי במס׳ שבועות (דף יו:) הנכנס לבית המנוגע דרך אחוריו ואפילו נכנס כולו חוץ מחוטמו טהור אלמא הבא דרך אחוריו נכנס חוטמו אחרון: מתני ליה לחייא בר רב א"ר זכריה בן **קפוטל.** בפ"ח ומחוי ליה רב בבי"ת עשה לו סימן שהוא קבוטל בבי"ת: הן אלא שוה נופל על העינים ווה נופל על האלבעות שנאמר (משלי ו) קורץ בעיניו מולל ברגליו מורה כוונה שנאמר בו (דברים ו) והיו הדברים האלה על לבבך: נס. שיש מפיך: ולא בתפלה. שהתפלה בלחש

(h) רש"י ד"ה שחשדוהו בצדוקי. לתקן הקטורת ולחח להשמיע: (ג) ד"ה לרתה דדל כו' לנבע שהיא

הגהות הב"ח

מוסף רש"י

. הא בפרק ראשון פרשת שמע נעי כוונה ראשון. (ברכות טו.). שיחת חולין. דגרי הגאי חולין. ושחוק (טובה בח.). פרחי כהונה. ילדים כהנים כהונה. (סוכה מט.).

תום' ישנים

והיו תולעים יוצאים מלה מחוממו. ובהונטרס פירש שחוטמו נכנס קודם לפני ולפנים. מיהו ידיו שנטלו הכף והמחתה נכנסו קודם. והתחמה נכנסן קדום. כפיין רגל עגל. בירושלתי [פ״א ה״ה] פריך והכתיב [ויקרא טו, יז] וכל אדם לא יהיה באהל מועד ואפילו לותן שכתוב בהן ודמות פניהם פני אדם, ומתרץ שוה הקטרת לא נעשה כמידתו. ולקמן גבי מעשה דשמעון הלדיק פרק טרף בחלפי ולט. או שהיה נכנם בקונטרם שהתפלה בלחש. ועוד

נירושלמי [פ״ה ה״ב] [כה״ג], ומתרץ כנוד הקנ״ה היה. ודברת בם ולא בתפלה. פי׳ בפה, ומה היו אומרים, אם ה' לא יבנה בית וגו'. מיקירי ירושלים לא היו ישינים כל הלילה. תניא אבא שאול אומר אף בגבולין והיא נהרדעא היו עושין כן אלא שהיו חוטאין, כדאמר להו אליהו כמה בתולות איבעול בנהרדעא ביומא

טוכל לפרש ודברת בם שאילת שלום ומשיב מפני הכבוד, וכן מפרש בירושלמי (ברכות פ"ד ה"א). ועוד ש לפרש כדאמרינן בפ"ק דשבת [יא, א] חבירים שהיו עוסקין בחורה מפסיקין לקרית שמע ואין מפסיקין לתפלה. צרדא. פ"י בקונטרס שהוא אצבע שני לגודל. ור"ת פירש כי זו היא אמה וצרדא צרסא דרא שהיא אגודל. וכן שנינו במוספתא (פ"א ה"קן איהו אלבע לרדא אלבע גדולה של יומין, וכן נשמע יותר הקול. וכן יסד הפייט [בפרשת שקלים] גיא וכל עפרה בלרדא הכילו, וזהו לפי שדורש וכל בשליש עפר הארץ [ישעיה מ, יבן, (ובאלבע) [דבאלבע] שלישי בראו, ובשום מדרש מולא.

בחזקה ושומטה ומכה על כפו

ונשמע הקול: בכוליה בי רב. בית המדרש: על חדת. דרך חידוש הראה לנו: אחוי קידה.

נועץ גודליו בארץ ושוחה ונושק את

הרלפה ועומד כך מפורש במס׳

סוכה (דף נג.): אלא בפה. היו

משוררין לפניו: אם ה' לא יבנה בים וגו'. כלומר הזהר בעבודתך

שתהא לשם שמים שתהא לרצון

לפתח